Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація вôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францішканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованї.

Рекламаціи неопечатанї вôльнї вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвской".

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Ґазеты Львôвскои" и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 144. | Нинѣ: гр. Н. 5. по Сош. В. ап. П. и П. | Завтра: рим. 5. по Сош. Пелагіѣ | Недѣля 28 червня (10 липня) 1892 | Всхôдъ сонця 4 г. 12 м.; заходъ 7 г. 58 м. Баром. 767 терм. + 25·0° + 17·0°. | Рôкъ II.

Зъ державы хлѣборобôвъ.

Недавно тому подали мы коротеньку звѣстку, що норвеґске міністерство подало ся до дімісіѣ и що въ наслѣдокъ того явило ся было сими днями передъ палатою шведсконорвеґского короля Оскара II. въ Христіяніи 12.000 людей зъ депутацією на чолѣ, котра подала королеви адресу, въ котрôй просить его, щобы вôнъ боронивъ чести и интересôвъ норвеґского народу. Походъ дванацяти тысячѣвъ людей зробивъ въ мѣстѣ очевидно велике враженѣ и передъ палатою короля зôбрала ся въ мигъ ока 50-тысячна товпа народу, котра при сѣй нагодѣ зробила королеви велику овацію. Король зъ королевою и наслѣдникомъ престола мусѣли ажь выступити на бальконъ и показати ся народови. Щожь такого стало ся — спытае цѣкавый читатель — що въ норвеґскôй столици вôдбула ся ажь така овація, котру радше хиба бы назвати демонстрацією? Колькома словами не дасть ся то розповѣсти; треба сягнути ажь трохи дальше.

Норвеґія, то зъ многихъ взглядôвъ цѣкавый край. То одинокій край въ Европѣ, де нема шляхты, а де кождый уважае собѣ то за честь, що есть и называе ся селяниномъ-хлѣборобомъ, хочь поправдѣ сказавши, люде тамъ жиють бôльше зъ ловлѣ рыбъ якъ зъ хлѣборобства. Задля того то й называють Норвеґію державою хлѣборобôвъ. Норвеґія славить ся ще й тымъ, що мае й найсвободнѣйшу конституцію. Король не може тамъ парляменту розвязати, не може також не затвердити якогось закона, коли его парляментъ ухвалить, бо коли вôнъ якій законъ не затвердить, а парляментъ той самъ законъ ще й другій и третій разъ до сѣмъ лѣтъ ухвалить, то законъ той есть важный, хочь король его не затвердивъ, и вôнъ мусить тогды на него пристати, значить ся, мусить пôддати ся воли народу. Давными часами належала Норвеґія до Даніѣ, але вôдъ 1814 есть она сполучена уніею зъ сусѣднымъ краемъ, Швеціею, то есть, шведскій король есть заразомъ и королемъ норвеґскимъ и перебувае разъ въ шведскôй столици, въ Штокгольмѣ, разъ въ норвеґскôй столици, въ Христіяніи. Въ новѣйшихъ часахъ стремить Норвеґія конче до того, щобы зовсѣмъ вôдорвати ся вôдъ Швеціѣ и становити окрему державу, а есть тамъ такожь сильна партія, що стоить пôдъ проводомъ поета Бернстерна Бернзона, котра хотѣла бы навѣть зробити зъ Норвеґіѣ републику хлѣборобôвъ. Якій то народъ тî Норвежцѣ, можна изъ сего побачити:

Коли ще Норвеґія належала до Даніѣ, а король даньскій стоявъ по сторонѣ Французôвъ, тогды Россія, забравши Швеціи Фінляндію, обѣцяла ѣй за то помогти вôдобрати вôдъ Даніѣ Норвеґію. Тогды то Россіяне и Шведы напали на Данію та змусили короля, що вôнъ вôдступивъ Норвеґію Швеціи. Але Норвежцѣ сказали: Зъ вôдки король мае право розпоряджати ся нашимъ краемъ и вôдступати насъ Швеціи, коли насъ о то нѣхто не пытавъ и мы того не хочемо. Они тогды скликали въ 1814 р. народну раду, ухвалили собѣ конституцію, котра ще й теперь есть важна, та выбрали собѣ окремого короля. Шведы тогды ажь силою заняли Норвеґію, але шведскій король обѣцявъ опôсля шанувати норвежску конституцію и признавъ еѣ окремѣшнôсть, а жадавъ лишь, щобы Норвежцѣ признали его своимъ королемъ. Норвежцѣ зголили ся на то и вôдъ того часу творить Норвеґія зъ Швеціею одну державу, два королѣвства пôдъ однымъ королемъ. Але Норвежцѣ не перестали стремѣти до того, щобы утворити колись таки свою окрему державу. Коли тогдѣшный король Кароль XIII, шукаючи опоры въ краю, хотѣвъ творити въ Норвеґіи шляхту, спротивились тому Норвежцѣ и въ 1821 р. ухвалили законъ, що шляхта зносить ся и вôдъ того часу не вôльно бути нѣкому шляхтичемъ, а всѣ мають бути рôвнî. Такъ отже поступали Норвежцѣ и дальше, та старали ся що разъ бôльше высвободитись зъ пôдъ вплыву Шведôвъ та вôдлучитись зовсѣмъ вôдъ нихъ. Въ послѣдныхъ часахъ вытворилась тамъ, якъ вже сказано, партія, котра таки хотѣла бы найрадше завести въ Норвеґіи републику. Та партія отже стремить до того, щобы поки що Норвеґія мала якъ найбôльшу свободу, якъ найбôльшу независимôсть. Сего року довела та партія до того, що норвеґске міністерство, кабінетъ Стена, предложило народнôй радѣ, стортінґови — въ Норвеґіи нема, якъ въ иншихъ краяхъ, палаты послôвъ и палаты панôвъ — проектъ закона, щобы Норвеґія мала за границею своихъ окремыхъ консулѣвъ, отже щобы еѣ не заступали шведскî консулѣ. Стортінґъ ухваливъ той законъ. Крôмъ того повѣдомлено короля, що сей законъ мае остаточно залагодити ся не на спôльнôй конференціи міністрôвъ обохъ краѣвъ и короля, лишь на конференціи норвеґскихъ міністрôвъ зъ королемъ.

Король Оскарь ѣздивъ пôдъ ту пору до Франціѣ. Коли вернувъ до Христіяніѣ, скликавъ заразъ міністрôвъ и заявивъ, що не затвердить закона, скоро вôнъ не буде розбирати ся на спôльнôй радѣ міністрôвъ и що самъ есть противный тому законови. Норвеґске міністерство мимо того мало бы право затвердити сей законъ, скоро бы его рада народна три разы разъ поразъ ухвалила, але кабінетъ Стена не користавъ зъ того права, а подавъ ся заразъ до дімісіѣ. Въ слѣдъ за тымъ вôдбули ся и тî демонстраціи, про котрî мы

10

ЯРИНА.

Повѣсть О. Г. Крашевского.

(Дальше).

Новый переполохъ явивъ ся на лици сѣдаючого пана. Дивна думка прийшла ему до головы, вôнъ обтеръ лице хусткою и зôтхаючи замовкъ прилично, мовь бы зъ резиґнаціею. Остапъ оповѣвъ ему коротко свое житє. На вѣсть, що говоривъ зъ хлопомъ, що хлопъ дотыкавъ руки его доньки и жѣнки, Суздальскій зôрвавъ ся зъ крѣсла, почервонѣвъ, але держачись границь приличности, не сказавъ нѣчого неприличного.

Остапъ замѣтивъ се враженѣ, але иначе не зважавъ на се и говоривъ дальше не встаючи:

— Для независимости въ суспôльности постаравъ ся я о увôльненѣ мене вôдъ пôдданьства и будучи лѣкаремъ войсковымъ, дослуживъ ся я того, що вы звете шляхоцтвомъ.

Почувши слова; „дослуживъ ся шляхоцтва", панъ незначно усмѣхнувъ ся, здвигнувъ плечима, але смѣхъ свôй старавъ ся чимскорше затаити и нѣбы то зъ потребы вмѣшатись въ оповѣданє, спытавъ:

— Але чимъ то я вамъ можу помочи?

— Се для васъ дрôбниця. Я хочу подружити ся зъ одною вашою пôдданою; розходить ся отже о еѣ увôльненє, о вашъ дозвôлъ.

Суздальскій на хвилю остовпѣвъ; вôнъ не мôгъ поняти, якъ чоловѣкъ, що выдобувъ ся зъ селяньского стану, хоче зновъ до него зблизити ся и наново зъ нимъ братати ся.

— Якъ то? справдѣ? — спытавъ.

— Справдѣ! — вôдповѣвъ Остапъ. — А що то вамъ, пане, пôсля нинѣшныхъ звычаѣвъ и рахункôвъ и пересвѣдчень може зробити шкоду, коли я вамъ возьму вашу пôддану, то я прийшовъ просити васъ, приняти вôдъ мене вынагороду за ню и за еѣ родину, котру я хочу выкупити.

Дѣдичь сподѣвавъ ся, що Остапъ покличе ся на давнî свои послуги; тому теперь на таку его мову не знавъ, що й сказати. Зъ одной стороны паньство шептало ему до уха, зъ другои стороны захланнôсть, зъ третои вôдзывалась пыха, а найтихше, хочь все таки говорила и покôрна совѣсть.

— Якъ то, пане? — спытавъ Суздальскій — вы бы хотѣли менѣ за нихъ заплатити?

— Коли того зажадаете — вôдповѣвъ Остапъ.

— Та що се за дѣвчина? — спытавъ дѣдичь цѣкаво.

— Ярина, донька Кузьмы зъ Мышковець.

— Ярина Кузьмôвна, а! знаю! — сказавъ панъ. — Знаю, се мае бути найгарнѣйша въ селѣ дѣвчина. Незле выбрали. Але тамъ до тои хаты треба бы конче приймака, бо хата впаде.

— Отже коли-бъ упала, то я за се заплачу; она справдѣ впаде.

— Та — зачавъ Суздальскій, забуваючи про свое паньство, — того-бъ и почислити не можна. Числячи по три днѣ мужеской панщины — иншî обовязки и не згадую — то вже маемо сто колькадесять днѣвъ; а за кождый день лише золотого...

— Земля-жь вамъ остае.

Панъ презесъ засоромивъ ся трохи, задумавъ ся, зажуривъ ся и вже мавъ вôдповѣсти по паньски, коли ему на думку прийшло, що въ Мышкôвцяхъ мало рукъ — и вôнъ кликнувъ наивно:

— Що то, одна хата въ Мышкôвцяхъ, то страхъ!

— Все дасть ся обчислити; пробуймо — перебивъ Остапъ. Панъ зновъ засоромивъ ся.

на початку згадали. Король знайшовъ ся наразъ въ прикрôмъ положеню. Затвердить сей законъ и то въ такій способъ, якъ того хотять Норвежцѣ, то обурить на себе Шведôвъ, а вôдтакъ схотять ще Норвежцѣ и окремого, мінїстра для справъ заграничныхъ, а наконецъ ще й зôрваня униѣ; не ухвалить, то мае неспокôй въ краю и опозицію, тымъ ще небезпечнѣйшу, що не ухвалено ще буджету на найважнѣйшій выдатки. Цѣла справа станула отже такъ, що дробна на око справа консулятôвъ готова ще зробити на скандинавскôмъ пôвостровѣ великій переворотъ.

Перегляд политичный.

Въ Палатѣ пословъ вела ся вчера дальша дебата надъ закономъ о охоронѣ вѣденьскихъ робôтникôвъ при будôвляхъ комунікаційныхъ. Розправа, валютова розпôчнесь въ понедѣлокъ и потягнесь мабуть черезъ 12 засѣдань; нема сумнѣву, що предложеня валютовй мимо сильнои опозиціѣ будуть приняти.

Палата пословъ ухвалила знову міліонъ зр. на додатокъ дорожняный для урядникôвъ державныхъ мимо противного внесеня комісіѣ (пôвъ міліона) обохъ Палатъ. Справу сю рѣшить теперь правительство, очевидно въ користь урядникôвъ.

Въ петербургскихъ кругахъ политичныхъ сподѣвають ся, що скоро лишь царь верне, наступить дімісія міністра справъ внутрѣшныхъ.

Выборы въ Анґліи ведуть ся досыть щасливо для ґлядстоністôвъ; въ Лондонѣ они побѣдили, але здаесь, що на провінціи будуть мати перевагу консервативны. Характеристичне есть, що при сихъ выборахъ ставляли и робôтники 23 своихъ кандидатôвъ.

На засѣданю норвеґского стортінґу мала дня 7 с. м. вести ся нарада надъ буджетомъ міністерства справъ заграничныхъ; стортінґъ однакожь усунувъ сю справу зъ порядку дневного 62 голосами противъ 50 высказуючи, надѣю, що до суботы буде криза залагоджена.

Новинки.

Львôвъ дня 8 Липня

— **Громадѣ Сливница**, въ повѣтѣ перемыскôмъ, удѣливъ Є. Вел. Цѣсарь 100 зр. запомоги на будову школы.

— **Перенесеня**. П. Намѣстникъ перенѣсъ ц. к. повѣтового комісаря Кав. Буковчика зô Старого мѣста до Тернополя, ц. к. концепіста Намѣстництва Мих. Бохеньского зô Снятина до Старого мѣста, и ц. к. практикантôвъ концептовыхъ ц. к. Намѣстництва: дра Вол. Леліву Журовского зъ Ясла до Снятина, Волод. Мадейского зô Львова до Ясла и Раймунда Міттера зô Львова до Бялои. — Ц. к. Дирекція почтъ и телеграфôвъ перенесла офіціяла почтового Людвика Гохряйтера зъ Перемышля до Калуша. — Проф. ґімназіѣ Стан. Боднарскій перенесеный зъ Дрогобича до Кракова; проф. ґімн. Ґутвиньскій зъ Тернополя до Подґуржа; проф. Євеницкій зъ Тернополя до Львова, Кунстманъ зъ Дрогобыча до Львова, Маерскій зъ Ярославля до Львова, Мандибуръ зъ Ярославля до Львова, Павлиця зъ Кракова до Подґуржа, Ґужицкій зъ Черновець до Львова, проф. Л. Сальо зô Львова до Коломыи, Свѣтальскій зъ Ярославля до Львова, Шомекъ зъ Сянока до Львова и Загôрскій зъ Тарнова до Львова.

— **Именованя**. Стан. Круликовскій именованый професоромъ хірурґіѣ при львôвской школѣ ветеринаріѣ. Дѣйстными учителями именованѝ: Кротовскій въ Подґуржу, Баревичь въ Дрогобычи, Батицкій въ Станіславовѣ, Беля въ Дрогобычи, Баронъ въ Новôмъ Санчи, Хранекъ въ Золочевѣ, Бойдиньскій въ Бродахъ, Чабаньскій въ Ярославѣ, Дидацкій въ Тернополи, Фрачкевичь въ Ярославѣ, Ярема въ Перемышли, Константиновичь въ Тернополи, Куровскій въ Вадовицяхъ, Кривультъ въ Сяноцѣ, Левицкій въ Станіславовѣ, Литиньскій при школѣ реальнои у Львовѣ, кс. Слюсарь катехитомъ у Львовѣ, Шнайдеръ въ Тернополи. Провізоричнымъ учителемъ именованый Клеменсевичь для Львова.

— **Конкурсы.** Ц. к. галицка Дирекція лѣсôвъ и дôбръ скарбовыхъ розписуе конкурсъ зъ речинцемъ до 15 с. м. на посаду ц. к. управителя лѣсôвъ и дôбръ скарбовыхъ зъ платнею въ X. клясѣ ранґи. — Въ Решовѣ опорожнена посада доворника вязницѣ. Платня 300 зр. и додатки. Речинець до 1 серпня. — Ц. к. Палата нотаріяльна у Львовѣ розписуе конкурсъ на посады нотарѣвъ въ Снятинѣ, Збаражи, Коломыи и Бродахъ. Речинець до внoшеня подань до 31 с. м.

— **Є. Ексц. П. Намѣстникъ** выѣхавъ вчера за довшою вôдпусткою зô Львова до Буска.

— **Преосв. еп. Юліянъ Куиловскій** выѣхавъ дня 1 с. м. на купелѣ до Маріенбаду и верне ажь на Преображеніе Господне.

— **Загальни зборы товариства „Школьна Помочь въ Коломыи“** вôдбули ся дня 28 червня, на жаль при дуже малôй участи людей охотныхъ взяти ся до сего важного для насъ дѣла; — звычайна наша байдужность, коли розходить ся о дѣла а не слова! До выдѣлу выбрано: дра Т. Дембицкого адвоката и властителя большои посѣлости въ Белелуѣ, яко голову товариства; о. Клима Кульчицкого яко заступника головы, а яко выдѣловыхъ пп.: проф. Перфецкого, а Дольницкого, о В. Добряньского, Александра Герасимовича и Р. Головацкого. Всякѝ информаціи що до товариства (наукъ, помѣщеня молодежи и т. д.) удѣляе о. Климъ Кульчицкій въ Коломыи.

— **Испытъ зрѣлости** въ ґімназіи въ Станіславовѣ складало 29 звычайныхъ ученикôвъ и 4 екстерністôвъ, а зъ того 10 Русинôвъ, 9 Полякôвъ и 14 жидôвъ. Зъ Русинôвъ здали оденъ зъ вôдзначенемъ, 8 зъ добрымъ поступомъ, а 1 дôставъ поправку. Зъ Полякôвъ здали 2 зъ вôдзначенемъ, 4 зъ добрымъ успѣхомъ, 2 дôстали поправку, а 1 репробовано на рôкъ. Зъ жидôвъ здали 3 зъ вôдзначенемъ, 6 зъ добрымъ успѣхомъ, 3 дôстали поправку, 1 репробовано на рôкъ а 1 безъ речинця. Зъ Русинôвъ здали: Вовкъ Григорій, Хоминець Дмитро, Латишевскій Иванъ, Левицкій Петро, Любинецкій Ярославъ, (зъ вôдзн.), Парфановичь Викторъ, Трачь Иванъ и Желеховскій Миколай. Дня 24 червня гостивъ на испытѣ віцепрезидентъ краевои Рады школьнои дръ Бобжиньскій.

— **Нова выгода въ руху телеґрафічнôмъ**. Якъ звѣстно, можна кому телеґрафічно передавати грошѣ, але той, що вôдбирае грошѣ, не може задержати телеґрамы зъ переказомъ грошевымъ, бо она зъ поквитованемъ того, що грошѣ вôдобравъ, мусить вернути назадъ до уряду, яко доказъ вôддаця грошей. Въ такихъ телеґрамахъ однакожь бувають всѣлякѝ переписки и розпорядженя неразъ и що до ужитку самыхъ грошей. Адресатъ отже не мае неразъ чимъ выказати ся, що ему дано таке а таке розпорядженє. Щобы сю невыгоду усунути, розпорядило міністерство торговлѣ, щобы копіи такихъ телеґрамъ выдавано безплатно. Дальше пôдвысшено суму грошей, яку можна телеґрафічно пересылати, зъ 100 зр. на 500, але зъ тымъ обмеженемъ, що бôльшу суму якъ 100 зр. можна надавати лишь въ день, вôдъ 7 годины рано ажь до того часу, въ котрôмъ урядъ замыкае ся.

— **Холера**. Зъ рôжныхъ сторôнъ надходять чимъ разъ грôзнѣйши вѣсти о холерѣ. Теперь наспѣла вѣсть, що холера ширить ся въ страшный спосôбъ въ Сиріи, а въ мѣстѣ Акре проявились також выпадки занедужаня на якусь недугу, котра здаесь бути пошестію. Въ наслѣдокъ того розпорядило міністерство, що всѣ кораблѣ приходячѝ зъ портôвъ сирійского побережа вôдъ Яффы ажь до Байрута мусять пôддавати ся строгôй ревізіи лѣкарскôй. Въ Краковѣ и Чернôвцяхъ взялись вже заводити всякѝ мѣры осторожности противъ холеры. У Львовѣ противъ мѣры якось ще не чувати нѣчого, а здались бы дуже! Зъ Петербурга доносять, що и тамъ також проявилась холера, але кажуть, що то нѣбы лишь холера домашна (nostras). Зъ Россіѣ впрочôмъ не можна вправды довѣдатись, бо урядово або нѣчого не оповѣщують, або кажуть, що холера не такъ дуже ширить ся, а зъ приватныхъ вѣстей зачувати знову що пошесть ширить ся здовжь берегôвъ Волги и дôйшла вже ажь до Москвы. Кажуть, що въ низъ Волги вôдъ Саратова ажь до Астрахану лютить ся холера вже цѣлый мѣсяць. Також мала она

— Але—вôдозвавъ ся зъ усмѣхомъ, вывченымъ якъ треба, — чижь то вамъ такъ конче женити ся зъ селянкою?

— Будьте ласкавѝ и не пытайте. Що то кому шкодить, що куплю собѣ жѣнку? Пане презесъ, кажѣть, що платити?

— Отже вы бы заплатили?

— Я такъ готовъ заплатити, що вже й грошѣ маю при собѣ.

— Але того не було бы мало — сказавъ дѣдичь, заглядаючи Остапови въ очи.

— Якъ чимало то чимало!

— Гмъ, гмъ! Алежь то вы закохали ся! — Остапъ зôтхнувъ жалко; а панови здавало ся, що й справдѣ згадавъ, здвигнувъ плечима и подумавъ собѣ: Ото бы я мôгъ его натягнути, якъ бы такъ у мене не було совѣсти. Але нѣ, то було бы неприлично. Хочь то й хлопъ, та все не выпадае. Вôдъ мене не бравъ вôнъ нѣчого за рецепты.

И знову вôнъ завагавъ ся и захланность пôддала ему пытане:

— Но, и щожь бы вы наприкладъ готовѝ дати за сю куницю и за тамтыхъ людей?

— Що скажете.

— А якъ бы такъ зъ тысячь рублѣвъ, га?

И розсмѣявъ ся знову та заглянувъ Остапови въ очи.

— Я думавъ, що вы скажете що найменше два або три тысячѣ, розумѣе ся за увôльнене и родичѣвъ моеи Ярины — и се я готовъ бувъ дати! — сказавъ Бондарчукъ.

— Що? три тысячѣ рублѣвъ за нихъ? — крикнувъ панъ презесъ и заломивъ руки.

— Не було бы се дорого — вôдповѣвъ холодно Остапъ. — Тажь за арабского коня платимо по кôлька тысячь дукатôвъ; чомужь бы подôльска дѣвчина хочь зъ тысячь не була варта?

— Якъ то? — дивувавъ ся панъ Суздальскій щоразъ бôльше та ледви мôгъ запанувати надъ своею захланностію. — Вы навѣть маете зъ собою готовѝ грошѣ?

— Маю — вôдповѣвъ Остапъ, добувъ зъ пачки асиґнаты и почавъ ихъ числити. — Бачите, плачу сейчасъ, а вы, пане презесъ, также сейчасъ увôльните ихъ правда?

На видъ грошей дѣдичь бувъ у великôмъ клопотѣ. Взяти за чоловѣка платню якось и незвычайно соромно и страшно неприлично; не взяти а стратити людей — тяжка уйма въ маетку; вôдôпхнути просьбу не выпадало, бо ему бувъ прецѣ чимсь зôбовязаный. Що ту було почати?

Ще якъ бы такъ по звычаю продавати землю, то що инше; тогды не продае ся людей, а радше певный чиншъ зъ землѣ; але ту мовь товаръ продавати пôдданыхъ и казати собѣ за нихъ платити?

— Колижь у Мышкôвцяхъ людей такъ мало! — повторивъ задуманый презесъ.

— Про те лишь дорогѝ они.

— Справдѣ, пане, та я — продавати людей не можу, и законъ менѣ заказуе.

— Увôльнити ихъ можете, законъ вамъ того не боронить, навряды заохочуе къ тому.

— За грошѣ?

— Якъ хто хоче.

— А вы бы заплатили? — додавъ дѣдичь-недовѣрокъ.

— Не то, що заплативъ бы, але плачу сейчасъ! кôлько дати? — спытавъ Остапъ, рахуючи въ друге.

— Алежь то не можна, нѣ, прошу васъ. Справдѣ — додавъ Суздальскій тихше — втрата для мене хочь мала та дôймаюча, семя хочь и не численна, та все панщину робить и то тяглу. Ґрунтъ лишаесь менѣ, та що я зъ нимъ зроблю? ґрунту маю богато. Сподати такъ людей, то тôлько смѣхъ зъ мене буде.

— Даю вамъ слово, що справа ся остане лише межи нами. — Вы ихъ лише увôльните и нѣчо бôльше.

проявити ся вже й надъ Дономъ. Въ Астрахани пануе вже страшенный переполохъ; хто може, утѣкає зъ мѣста. Розрухи, якй тамъ въ наслѣдокъ холеры настали, не то не притихли, але стали ще бôльшй. Мѣсцева залога не може собѣ дати рады и не може удержати спокою, для того завôзвано войско зъ Сарагова на помôчь. Боять ся, щобы людъ робучій не взявъ ся до рабунку. Волжаньскій банкъ просить о войскову асистенцію для своеи філіѣ въ Астраханѣ.

— **Старй грошѣ.** Въ Журавникахъ коло Львова выоравъ оденъ селянинъ на своѣмъ поли старй монеты, котрыхъ бôльшу часть продавъ якомусь Нѣмцеви въ Винникахъ, а двѣ зъ нихъ дôстались о. Ульваньскому зъ Чертуновичь, а той передавъ ихъ професорови дрови Шараневичеви, котрый зложивъ ихъ въ ставропигійскôмъ музею. Одна зъ тыхъ монетъ єсть дуже стара, бо походить ще зъ першои половины десятого столѣтя. Єсть то дуже рѣдка перска монета, бо доси то лишь третій звѣстный екземпляръ тои монеты и тому цѣна єѣ дуже велика; она выбита въ мѣстѣ Куфѣ. Друга монета єсть польска зъ 1679 р.

— **Огонь въ Збаражи.** Дня 5 с. м. о год. 3 рано повставъ въ Збаражи грôвный пожаръ въ густо забудованой части мѣста и въ одной хвили знищивъ пять домовъ. Божниця три разы займала ся, та ледви єѣ выратувано. Ратунокъ завдячити треба пп. Л. Шапу и В. Бартосевичеви, котрй першй вдерли ся на дахъ. Инакше могло цѣле мѣсто пойти зъ дымомъ. Въ Збаражи якось надто часто лучае ся огонь, частѣйше, якъ деинде.

— **Изъ Щуровичь** доносять до „Дѣла", що тамъ розпаношилось злодѣйство на велику скалю. Двѣ зъорґанізованй шайки выловила вже жандармерія. Слѣдство мало показати, що деякй зъ шайки допустили ся минувшого року навѣть розбою на дорозѣ и убили одного чоловѣка.

— **Лѣсы горять** въ Мегади на Угорщинѣ, де суть славнй купелѣ, званй „Геркулесовй", вже другій день. Пôдпалили ихъ румуньскй пастухи зъ мести за те, що власти угорскй сконфіскували кôлькадесять овецъ румуньскихъ, котрй случайно перейшли границю румуньску и зайшли на територію угорску.

— **Церковь въ скалѣ.** Зъ Ескі-Чегіръ въ Малой Азіи пишуть до одной вѣденьскои часописи: При будовѣ анатолійскои зелѣзницѣ, о шѣсть годинъ дороги вôдъ Анґоры, де сходять ся двѣ рѣчки, вôдкрыто церковь у скалѣ, высокôй на 50 метрôвъ. До головнои навы, довгои на 20 м., прицирає зъ обохъ сторôнъ 12 комнатъ меншихъ, зъ котрыхъ кожда має три метры довготы. Вôкна, що зъ надвору выглядають мовь дѣры въ скалѣ, зъ середины выкôнченй якъ найстараннѣйше. На стели находять ся всюды камѣннй розеты, выкутй зô скалы. При входѣ до каплицѣ по одной сторонѣ видко камѣнну статуу ангела зъ опущеными крылами; по другой сторонѣ якусь стать, котру вже нинѣ годѣ розпôзнати. При головнôмъ входѣ до церкви видко хрестъ въ горѣючôмъ серци. Въ самой церквѣ суть чотири камѣннй лавки, а по обохъ бокахъ престола два великй камѣннй фотелѣ. До церкви можна було зайти только по высокой драбинѣ. Церковь ся служила певно колись мальтаньскимъ лицарямъ, або и иншому якомусь товариству пôдчасъ переслѣдованя христіянъ.

— **Вôдъ воды.** Въ Аржантейль, въ Франціи, заложило ся чотирохъ робôтникôвъ, котрый зъ нихъ выпє бôльше воды. Оденъ выпивъ 12 літрôвъ, другій 9, а третій 7 и всѣ три померли до годины; четвертого, котрый ще завчасу переставъ пити, привезено также ледви живого до шпиталю.

Всячина.

— **Казка про холеру.** Въ Тифлисѣ, на Кавказѣ, де теперь лютить ся холера, розповѣвъ недавно тому тамошный перскій ґен.-консуль Різа-ханъ, слѣдуючу гарну казку перску про холеру, котру годить ся послухати и запамятати собѣ зъ неи добру науку и пересторогу:

Одного разу ѣхавъ якійсь моллахъ (магометаньскій духовникъ) на ослѣ до мѣста. Ѣде вôнъ собѣ, ажь видить наразъ передъ собою якусь страшну мару, котра разомъ зъ нимъ иде тою самою дорогою до мѣста. Премудрый моллахъ ставъ майже ажь безъ памяти вôдъ страху, але вôдтакъ якось опамятавъ ся та навѣть и вôдозвавъ ся до мары: — Ты що за одна и куды идешь? — Мара склонила ся передъ нимъ чемненько та каже: — Я холера. Мене посылає Господь, щобы выгубити всѣхъ грѣшникôвъ. — А кôлькожь єсть ихъ въ мѣстѣ? — Пять сотъ — вôдповѣла мара. — Чуешь — каже моллахъ — присягнись менѣ, що лише тыхъ пять сотъ выгубишь. — Мара присяглась, а моллахъ взявъ мару на свого осла и повѣзъ до мѣста. Тамъ они розпращали ся зъ собою, але мара мусѣла ще разъ присягнути ся, що не выгубить бôльше якъ тыхъ пять сотъ грѣшникôвъ. Коли моллахъ по якомсь часѣ мавъ ѣхати дальше, розвѣдавъ ся въ мѣстѣ, кôлько людей померло на холеру. Єму сказали, що три тысячѣ. Стрѣчає вôнъ знову мару и каже сердито до неи; — Отъ ты проклята маро, то ты мене такъ обманула! — Ой нѣ, батечку — каже єму мара; я тебе не обманула, не зломила присяги. Я взяла лишь пять сотъ людей а тамтй всѣ лишь зъ самого страху повмирали", — Отсе й правда, що мара сказала моллахови; се рѣчь певна, що всяка пошесть бересь скорше тыхъ, що єѣ боять ся якъ тыхъ, що єѣ смѣло стрѣчають. Коли у насъ була холера въ 1866 р., то були люде, що замикали ся въ хатѣ и нѣгде не выходили а мимо того умирали на холеру, коли противно тй, що єѣ не дуже лякали ся, перебули єѣ.

Господарство, промыслъ и торговля.

— Жнива у насъ и въ цѣлôй монархіи вже розпочались; якй буде результатъ, годѣ ще нинѣ сказати, але то здаєсь бути рѣчею певною, що будуть середнй. На Угорщинѣ вже половина збôжа зôбрана, а изъ справозданъ и прôбокъ, якй надсылають тамъ міністерству рôльництва и биржи збôжевôй, выходить, що збôрка пшеницѣ була середна. Жито выдає лѣпше якъ минувшого року, але все ще не такъ якъ въ добрыхъ рокахъ. Осѣнный ячмѣнь вже зôбрано а ярый жнуть. Овесъ доспѣває. Рѣпакъ зовсѣмъ сего року не удавъ ся; сподѣвають ся зôбрати всего лишь 320 до 350.000 метричныхъ сотнарôвъ. Збôрку пшеницѣ заповѣдають на 53,105.996 гектолітрôвъ. Зъ того припаде около 5% на шкоды елементарнй, отже позостане 48 до 50 міліонôвъ гектолітрôвъ. Що до якости, то припаде 70 до 80 процентъ на пшеницю, котра буде стояти по серединѣ межи доброю а знаменитою. — Збôрку жита обчисляють на звыжь 17 міліонôвъ гектолітрôвъ (въ 1887 р. було 21 міліонôвъ); зъ того припаде 70 до 80 процентъ на добре и знамените. — Ячмѣнь удасть ся мабуть найлѣпше; збôрку обчисляють на звышь 18 міліонôвъ гектолітрôвъ. — Овесъ буде середный, а єго скôлькôсть буде выносити около 21 міліонôвъ, зъ чого однакожь треба вôдчислити 3 процент на шкоды елементарнй. — Въ иншихъ краяхъ зъ выимкою Россіѣ заповѣдають ся жнива такожь добре. Въ наслѣдокъ того, що у насъ суть ще запасы старого збôжа, а въ мѣру доставы нового вôдбыть єсть досыть малый, то цѣна жита и пшеницѣ досыть значно упала; ячмѣнь и овесъ держать ся ще не зле въ цѣнѣ.

Телеграмы.

Вѣдень 9 липня. Міністеръ просвѣты заименувавъ 15 провізоричныхъ учителѣвъ и 89 суплентôвъ дѣйстными учителями при школахъ середныхъ а 22 суплентôвъ провізоричными учителями и перенѣсъ 77 професорôвъ. До кôнця серпня буде ще обсадженыхъ 25 посадъ.

Павія 9 липня. Послѣднои ночи пôдкинувъ тутъ хтось бомбу въ готели пôдъ бѣлымъ хрестомъ, котра наробила шкоды, але нѣкого не покалѣчила.

Копенгаґа 9 червня. Царь вертає въ недѣлю по полудни въ родиною до Петербурга.

Лондонъ 9 липня. Доси выбрано 186 консервативныхъ и 143 ґлядстоністôвъ.

Софія 9 липня. Власти болгарскй зловили 7 розбишакôвъ зъ ватаги Атаназа, котрй въ маю 1891 р. пôдъ Черкескеи задержали були поѣздъ зелѣзничій и взяли въ неволю 6 Нѣмцѣвъ.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

8 липня	Львôвъ	Тернопôль	Подволочиска	Ярославъ
Пшениця	8 75—9·25	10·25 10 80	10·15 10·75	10·—10·75
Жито	8.——8 25	8 90 9 20	8 80 9·25	8.25 8 50
Ячмѣнь	6·——7· -	6·——7 25	6·——7·05	6·——7 40
Овесъ	6·75—7 30	6·50—7·15	6·25—7·—	6·70—7·--
Горохъ	6 50 8 50	6·— 7·—	6·— 11·—	6·80 10·--
Выка	4·50—5·—	—·——·—	—·——·—	6·— 6 20
Рѣпакъ	9.60 10 20	11·—12.50	10 90 12·40	11·—11·75
Хмель	55·—60·—	—·——·—	—·——·—	—·——·—
Конюшина чер.	40·—55·—	48·—64·—	45·—65·—	50·—67·—
Конюшина бѣла	—·——·—	—·——·—	—·——·—	54·—72·—
Оковита	—·——·—	—·——·—	—·——·—	—·——·—

Одвѣчальный редакторъ: Адамъ Краховецкій

— А вы бы нѣкому й не сказали, що за нихъ заплатили?

— Нѣкому! И имъ самымъ! — вôдповѣвъ Бондарчукъ — бо скажу вамъ щиро, я не хотѣвъ бы людей засоромити передъ людьми.

Презесъ не зрозумѣвъ слôвъ лѣкаря, бо у него тôльки й думки було, що грошѣ, и вôнъ очей не зводивъ зъ асиґнатъ.

— Отже якъ бы то зробити? — спытавъ тихенько.

— Я вамъ плачу въ чотири очи, нѣхто не знає, нѣхто не бачить. Вы, пане презесе, ѣдете зô мною до повѣтового мѣсточка и зôзнаєте добровôльно, що родину сю увôльняєте.

— Три душѣ.

— По вашому лише одна, старый Кузьма. Двѣ жѣнки не числять ся. Отже тысячь рублѣвъ.

— Мало.

— Пôвтора? досыть? Нѣ. Два—мало? — Отже три, кôнчѣмъ уже разъ, вôддамъ усе, що маю.

Наразъ пригадавъ собѣ щось презесъ, засоромивъ ся, помѣркувавъ и сказавъ смѣючись, та все ще спозираючи на асиґнаты: Я жартувавъ, жартувавъ!

Вôдойшовъ вôдъ столика, вернувъ до него, пôшовъ знову, зблизивъ ся, ажь вкôнци набравши силы, та споважнѣвши лицемъ, сказавъ:

— Я вамъ дещо виненъ. Вы бажаєте конче увôльненя тыхъ людей, а я грошей вôдъ васъ взяти не можу. Ну, отже увôльняю ихъ. Що вы на те?

Вôнъ думавъ, що Остапъ кинесь єму до нôгъ, а вôнъ тôльки поклонивъ ся и мовчавъ. Ажь вôдтакъ сказавъ:

— Я вамъ, пане, вдячный на цѣле житє.

Суздальскій скрививъ дивно уста, якъ бы казавъ: Стôлько лише! — та вже не цофнувъ ся.

— Всѣ кошты, — сказавъ поспѣшно — паперъ, просьбы, податки ґрунтовй и т. п., заплатите розумѣє ся, вы.

Внукъ економа, сынъ повномочника, такъ и явивъ ся зъ-за поволоки паньскои; вôнъ зрѣкавъ ся бôльшого зыску, та дрôбного не мôгъ попустити.

— Завтра буду въ повѣтовôмъ мѣсточку, тамъ покôнчимо справу.

Остапъ вôдойшовъ. Въ серци було єму прикро вôдъ такои сцены; вôнъ не мôгъ осуджувати того дѣла, бо не було за що, а таки мусѣвъ милосердитись надъ тымъ бѣдакомъ, що робивъ бôльше про око людске, а не по совѣсти своѣй.

(Дальше буде).

Зъ друкарнѣ В. Лозинского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.